

DOMOVINA

Izbaja dvakrat na teden, in sicer vsak ponedeljek in petek. — Dopolni naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četrt leta 2 kron, katere naj se pošilja Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Je-li kmečka organizacija potrebna?

Vsak stan je v svoji celoti sključnejši in gibčnejši nego je kmečki stan. Temu se pa ni čuditi. Kmet je bil od nekdaj navezan na svojo grudo in za časov tlake in osebnosti odvisnosti smatralo se ga je čisto za del nepremičnine, na in pri kateri se je nahajal. Dandanes je kmet telesno svoboden, na papirju ima zapamčeno celo ravnopravnost. Kako je pa v resnici s poslednjo, pouči nas zgodovina preteklega polstoletja, uči nas vsakdanja izkušnja. Ni treba biti črnogled, da bi to spoznal, marveč zadostuje površen, a trezen pogled v vsakdanje življenje in resnico potrjuje največji hvalivec sedanjih razmer.

Dejstvo je torej, da tiči naš kmet še globoko v duševni temi ali vsaj duševnem jerebstvu, da izvira od tod največ zla zanj in posredno za druge stanovce in da je v prvi vrsti vsled svoje duševne zaostalosti prava pravcata igrača v političnem in gospodarskem pogledu.

Ozrimo se po minulih državnozbornskih volitvah. Vsem je znano, da so se končale za nas Slovence silno nepovoljno, da smo Slovenci to pot po številu nazadovali. Ako bi bili tudi vsi mandati, ki jih šteje slovensko ozemlje, v slovenskih rokah, pripadala bi pri sedanjem volilnem redu pretežna večina kmetijskim zastopnikom. In ko bi se uvedla splošna, enaka volilna pravica, ne spremenila bi ista nič bistvene na omenjenem dejstvu.

Da pa je dandanes ravno kmečki stan najbolj pozabljen in zanemaren, iskati je poglavitnih vzrokov v nedostatku kmečke organizacije. Saj je poznat rek, ki pravi, da združene moči več dosežejo nego posamezen človek. In da

je odvisna kmečka bodočnost največ od združitve od organizacije pouči nas pogled na druge stanovce, ki so se bodisi v obrambo, bodisi v dosego svojih pravic in v izboljšanje svojega položaja tesno združili in vzajemno bodili za smotrom. Poglejmo uradniški stan. V primeri z drugimi ni nikakor številni, vendar je skoro povsod, kjer naleti na razdruženo in slabotno, odločno. Po številu manjši je zastareli stan plemenitašev, ki uživajo, dasi komaj znatna peščica, stokrat več pravic in ugodnosti nego na milijone broječi kmeti. Etnako je z obrtniki in trgovci, in v poslednjem času z industrijskimi delavci. Vsak more pokazati na večji ali manjši uspeh; samo kmet ne, ker je razcepljen, needin, in tako brezpomemben.

Nedostatek kmečke organizacije stopa najzlastnejše v svojih posledicah pred očmi. Kaže se nam v narodnostnem, političnem, gospodarskem, moralnem in čedno tudi verskem oziru. Kmet je najštevilnejši in najvažnejši stan v Slovincih. On bi moral biti neka os, okoli katere naj bi se sukalo vse javno življenje, kolikor se tiče narodnega jedra, t. j. kmeta. Temu pa ni tako in tudi tako dolgo ne bode, dokler se kmet v svoji celoti ne zavé svojih pravic. Tiraj posameznik vselej in povsod rabo slovenskega jezika, tebi, ki si zaveden, se ugotovi, a za tvojega soseda ne velja več le od tebe izvojevana ugodnost. Vsakdanja skušnja nam to potrjuje. Koliko velja slov. kmet v politiki? Zgoraj smo že omenili, da je zgolj strankarska igrača in da je nje gova prava volja danes še velika ničla. Tudi to je vsled tega, ker ne nastopa združeno. Etnako je z razcepljenim slov. kmetom v narodnem gospodarstvu, kjer ga davijo neznosna bremena, ga izpodjeda taj kapital in kjer od dne do dne vidno hira. Iskrica, ki je zanetila njegov narodnostni čut, vzbudila mu politično zavest in ga

opozorila na nedostatke narodnega gospodarstva, še seveda ne zadošča za vsestransko preustrojitve. Ako se marljivo ne neti in širi v neugasljiv plamen, je preje škodljiva kot pa hasna.

Združevanje služi dalje združnikom samim; zato pa se mora vršiti brez vsake primesi, ki ni s kmetijskimi zadevami v nobeni zvezi. Kajti baš take primesi utegnejo postati če ne naravnost nevarne, pa vsaj neprilčne. To opažamo lahko vsak dan na najraznovrstnejših društvi, ki so se doslej po Slovenskem osnovala in pri katerih so kmetje preje za lišp nego za kaj drugega. Da so vsa ta društva z malimi izjemami za narod, posebno za kmeta, brezplodna, je več ali manj jasno in kmet član ali nečlan se jih, raje ogiba, kakor bi se jih oklepal in se jim pridruževal.

Temu se dá in mora v okom priti. Pripomočki zoper to bolezen so raznovrstni, hitro in počasi učinkujoči, dragoceni in ceneni. Cenenimi hitri so n. pr. poučevanja, dragocena in počasna je lastna izkušnja itd. Dalo bi se jih še več navesti, toda namen teh vrstic je, kakor že omenjeno, dokazati potrebo kmečke organizacije, od katere bi imeli v prvi vrsti koristi kmetje sami, potem drugi sloji, sploh ves narod in cele države.

Ti pa slovenski kmet vedi, tvojo usodo so delili vsi drugi, zlasti proizvajajoči stanovci, dokler se niso združili, organizirali. Ako hočeš sebe in svoje potomce rešiti pogina, odkazana je i tebi sigurna pot združevanja, v katerem edino najdeš rešitev. Vzdrami se, otresi se spon, ki te vežejo, ne gledaj na zamero ali na ničevne malenkostne ozire.

Združi se in ojači, okrepljen pa povzdigni svoj glas z zavestjo: „Sloga jači, nesloga tlači“. Čim bodo kmetje združeni, ustvarjena bo tudi podlaga pravičnejši, uspešnejši narodni politiki,

LISTEK.

„Ljubavna pesem“.

Spisal Juraj Lubič.

Celo vrsto let sem jo ljubil, platonično, strastno, požrtvovalno; ljubil jo bolj, kakor more ljubiti mati svojega edinega otroka. Vsa nada, vsa sreča, vsa moja bodočnost je bila v njej združena. Za njo sem živel, za njo bi bil umrl.

A tudi ona me je ljubila. Živela sva kakor dva golobčka v zemškem raju, brezskrbno, veselo, željno pričakujoč zveze najine ljubezni.

Toda jastreb je planil na mojo golobičico ter mi jo odnesel.

Izneverila se mi je, verujoč sladkim obljubam vitezev zapeljivcev, kateri so bili že zavzemali trdna stališča v človeški družbi.

Jaz dijak, siromak, sem se moral umakniti in srce mi je krvavelo, ko moja zadnja prošnja ni bila našla odmeva v njenem okame nelem srcu.

Nišem mogel pozabiti svoje predrage golobičice. Ljubezen je bila v mojem srcu že preveč ukoreninjena. Taval sem halik izgubljenemu sinu po svetu nem, top, bolan.

Mislil sem, da moram umreti. Oh, kako bi bil rad umrl — za njo, zaradi nje!

Vendar sem prišel trezno premišljevat.

Je li pametno, samega sebe ugonabljeti? Človek ni gospodar svojem življenju.

Težko, prav težko, v obupu sem izruval svojo nesrečno ljubezen s korenino vred iz za puščenega srca. Saj sem bil vendar spoznal svojo nevrednico, ki me je bila le varala, nikdar odkritosrečno ljubila in odslej sem mislil na njo, le kakor se misli na vsakdanje reči. Ostala mi je bol izgubljene sreče.

Ljubiti pa nikdar več! Ženske so ženske.

Ta svoj sklep sem nosil dolgo, dolgo v srcu. Žensk sem se ogibal kakor nesreče in, ako je že moralo biti, sem le hladno z njimi občeval.

Neki dan me privede slučaj v družbo tovarišev, v kateri so bile tudi precej živahne dame.

Peli smo in se veselili in skoro bi bil na mah pozabil na svoje gorje.

Sklenilo se je, da se napravi drugi dan izlet v L. in jaz sem moral obljubiti, da se tega izleta udeležim.

Bil je krasen dan v najlepšem mesecu leta.

Toplo solnce trosilo je svoje zlate žarke razkošno po omlajeni prirodi. Lahni cefir je

ljubko zibal tisoče in tisoče mladostno svežih cvetk, da so se klanjale druga drugi in da je njih mamljivi vonj polnil vso prirodo.

Tiste visoke smreke nad skalnato steno so stale v novi obleki, nadzorujoč celo živje romantično okolico.

Po vejah je skakala brhka veverica veseleč se novega življenja.

Tam spodaj pa je vrelo in šumelo izpod mlinskih koles; voda se je penila in so se razburkani valčki polagoma složili v miren, žuboreč tok.

Z razrušenim zidovjem obdani vrt je ležal v tajinstvenem zatišju na visoki planjavi turoben, zapuščen. Pripovedoval je o starodavnih časih, ko so lepi vitezi vladali v sedanjih razvalinah gradu in so nežne grajske gospice popevale svoje pesmice v zeleni lopi na vrtu nabirajoč cvetk za svoje izvoljence.

Sedaj je bil ta vrt zapuščen in le tuhtam se je prikazala kaka družba veselih izletnikov, katera je speče junake zdramila iz težkih sanj.

Vendar! Dasi je bil ta vrt zapuščen, čarobna roka Vesne ga je znala oživetiti in mu navdahniti poseben čar, ki je človeka vlekel nase.

ki ne bo ne klerikalna, ne liberalna, temveč prava narodno gospodarska t. j. kmečka. Da se to čim prej uresniči in stori konec narodnemu hiranju, v to pomozi Bog in pa ti slovenski kmet!

Kako je prišlo do ustanovitve hrvaško-slovenskega kluba v državnem zboru?

Pod tem naslovom priobčili so slovenski in hrvaški dnevniki obširno in temeljito razpravo o sedanjem razcepjenju naših državnih poslancev. V naslednjem priobčimo odlomke in glavne misli iz omenjene razprave.

„Okoli 20 let so bili hrvaški in slovenski poslanci v „Konzervativnem“ ali „Hohenwartovem“ klubu skupno z nemškimi poslanci konservativci.

Za časa koalicije je izstopilo iz Hohenwartovega kluba 10 hrvaško-slovenskih poslancev. — petorica njih je izstopila že poprej. Ti so ustanovili svoj hrvaško-slovenski klub, obstoječi iz šest Hrvatov in štirih Slovencev. Ostali Slovenci so ostali še nadalje v Hohenwartovem, oziroma konservativnem klubu.

Po končanih državnozbornih volitvah l. 1897. je bila občna želja hrvaškega in slovenskega naroda, da se njegovi poslanci združijo, in sicer v hrvaško-slovenski klub.

Dr. Šušteršič ni hotel ničesar slišati o hrvaško-slovenskem klubu, temveč je osnoval „krščansko slovansko socijalno zvezo“, v katero so mogli vstopiti vsi krščansko versko čuteči slovanski poslanci. Interesi, katere so imeli zastupati, so bili jako različni, in poslovanje je bilo zvezano s težavami. Pri razpravah te zveze se je rabila največ nemščina.

Mnule so državnozbornske volitve koncem leta 1900 in v začetku 1901.

Dr. Šušteršič je začel snovati zopet na svojo roko lasten klub, in „Slovenec“, Šušteršičevo glasilo, je pisal, da se snuje „mnogoštevilen, slovanski klub“, in da bodo slovenski poslanci „napredne stranke“ v državnem zboru osamljeni; torej v ta mnogobrojni slovanski klub ne bode mogel vstopiti eden del slovenskih poslancev. Ljubljanski advokat Šušteršič, o katerega narodnem prepričanju dvomijo naši uglednejši politični listi in rodoljubi, je hotel imeti povsod prvo besedo. Postavlja se samega sebe z njemu lastno brezobzirnostjo na častno mesto, in od tu kot nepoklicanec ukazoval zastopnikom slovenskega naroda. Pri sestankih, sklicanih v namen združenja vseh jugoslovanskih poslancev, — h katerim pa napredni kranjski poslanci niso bili niti pozvani — se je zahtevalo od vseh strani, naj se sklene zveza, v katero bi smeli pristopiti vsi jugoslovanski poslanci brez izjeme, a nepoklicani in nezaslužni vodja je hotel drugače.

Naš štajarski poslanec dr. Ploj je pri tej priliki rekel, da so štajarski Slovenci za sloven-

sko-hrvaški klub, in da želi, da bodo v njem vsi slovenski in hrvaški poslanci. Štajarski Slovenci ne pozna „klerikalne“ in „liberalne“ stranke v svojem klubu, ampak vsi zahtevajo konservativni program, ki se glasi: „Vse za vero, dom, očešarja.“ Če teh načel ni, boče delovati v državnem zboru, in on bode prvi, ki bo glasoval proti temu, da se sprejmejo v klub „liberalni“ slovenski poslanci. „Ako je resnica, kar dr. Šušteršič da namreč oni ne spoštujejo verskega prepričanja našega naroda. Zatorej naj se vrta šajo „liberalni“ poslanci, če spoštujejo versko prepričanje drugih slovenskih poslancev in slovenskega naroda sploh. Predno jih tega ne vprašamo, in predno ne zanikajo tega, ne moremo jih izključiti. Mi moramo gledati, da nas je čim več v našem klubu, in da vsi napram našim nasprotnikom, in v položaju, v katerem živimo posebno na štajarskem, složno postopamo, da tako zadobimo večji ugled in vpliv, in da čim več izposlujemo za svoj narod. Sramota bi bila, če bi se brez dokazane potrebe cepili v dva tabora, ko nas je vendar tako malo.“

Robič, drugi naš štajarski poslanec, je rekel: „Pozovimo tudi „liberalne“ Slovence, pogovorimo se z njimi, čujmo, kaj pravijo, in odločimo potem vsi skupaj.“

A vse je bilo zaman; Šušteršič je izjavil, da je njegov sklep neomajljiv, da s kranjskimi naprednimi poslanci neče složno skupaj delovati.

Tik pred prvo sejo državnega zbora je bil zopet sestanek Hrvatov in Slovencev, h kateremu pa je prišlo le malo poslancev, a kranjskih naprednjakov zopet niso povabili. Tu je predložil dr. Šušteršič program svojega kluba ter ni dovolil, da bi se razpravljalo o tem programu; podpisalo ga je 9 slovenskih zastopnikov, med njimi naša poslanca Žičkar in Berks. V teh okolištinah je sprožil poslanec dr. Ploj misel, da naj Hrvati in oni, ki se niso udeležili prepričev med slovenskimi strankami, vzemó vso stvar v roke in da naj združijo nesložne najbližje brate. Na skupen dogovor v ta namen so bili vabljeni vsi na Dunaju prisotni poslanci. V imenu dr. Ivčevića, zastopnika Dalmatincev, je pozval dr. Ploj dr. Šušteršiča in razne druge. Šušteršič mu je odgovoril, da so oni že sestavili svoj klub, in da kot oseba ne more biti navzoč pri teh pogovorih. Ako pa kdo želi vstopiti v njegov klub, naj se prijavi in podpiše program. Na pripombo dr. Ploja, naj pride kot načelnik, ni dal odgovora.

Pri tem pogovoru so izjavili vsi navzoči tudi liberalni slovenski poslanci, da nimajo ničesar proti veri, da spoštujejo versko prepričanje svojega naroda, da so tudi sami kristjani, in da vzgajajo svoje otroke krščansko, da so pa samo proti temu, da bi se rabila vera v strankarske namene. Kar se gos. odarskih vprašanj tiče, so oni tega mnjenja, da ne smemo delati razlike med posameznimi stanov, da je

vsak slovenec poljedelec, obrtnik in trgovec, in da vsi delajo odvisno.

Šušteršič se sestavi program hrvaško-slovenskega kluba, kateremu je krščanska podloga, in ki-repa smo nedavno priobčili.

Šušteršič sestavi novega kluba trudili so se vsi hrvaški in slovenski poslanci, da bi se doseglo sporazumljenje vseh jugoslovanskih poslancev, toda brez uspeha.

Avstro-ogrška kolonijalna trgovina.

Najrevnejša država gotovo pridela ali proizvaja marsikaj v toliki obilici, da preostane zraven domače porabe še mnogo za izvoz v inozemstvo, dočim se privražajo zopet k nam izdelki, kakršnih nimamo doma.

Posebno prekmorska trgovina je v tem oziru velike važnosti. Dalekovidni politiki v vseh evropskih državah spoznali so tako važnost pravočasno ter ukrenili vse, da je prišla njihova očetnjava v primerni delež kolonijalne trgovine. V ta namen si je pridobila država prekmorsko naselbino ali vsaj prikladno moreko pristanišče, kamor so svoj izvoz dovažali ter kjer so zopet nalagali tuje blago za uvoz.

Za posredovalce prekmorske trgovine osnovali so se v važnih kolonijah strokovni konzulati. Pri tako urejenem prometu raslo je bogastvo samo ob sebi. Od take trgovine je bogastvo Angleške, Francoske, Nemške itd.

Avstro-Ogrska je tudi v tem pogledu pozabljena, pravzaprav zanemarjena država. Podzemsko bogastvo goratih dežel, rodovitnost ravnin, lepi lesovi in gonilne vode, vse to nuspoblija našo državo, da bi zavzela mesto med prvimi izvažujočimi velesilami. Vrhutega je zemljepisna lega kakor nalašč za promet, na edni strani premoremo najboljši morski pristanišči, Trst in Rsko, na drugi strani veže za brodovje dovolj močna Donava celo državo proti Črnemu morju. Afriško in azijsko ozemlje je blizu Prebivalstvo je dovolj civilizirano, tudi obrt in industrija še dokaj napredujeta.

Kako, da se vkljub vsemu temu ne more govoriti o avstro-ogorskem izvozu, o kolonijalni trgovini.

Naši proizvajalci in večji industriji so prešinjani še premalo svetovnega naziranja, ne poznajo tekmovalstva, četudi je treba pri tem na videz marsikaj tvegati. Našim proizvajalcem bolj imponuje množina naročil doma, kakor pa edna velika v inozemstvo, ki bi pri količnej podjetnosti odtehtala stotero majhne naročitve.

Seveda ne smemo dolžiti brezbriznosti teh stanov, vsega je kriva državna uprava, pravzaprav ona nesrečna birokracija, ki si pri vsej svoji nevednosti in malomarnosti zna dobiti vodstvo državnega prometa v roke.

Tudi naša očetnjava ima svoje konzulate na vseh štirih vetrovih. Žalibog nima ogromna

Zelene trate so bile mehke preproge; gosta drevesa dajala so hladno senco in tisoč cvetk tekmovalo je v nežni krasoti med seboj. N-broj bučelic se je opajal na sladkem nektarju in kralci so skrbeli s svojim divnim žgolenjem zato da na vrtu še ni vse zamrlo.

Ako se je človek postavil sredi tega vrta in je ogledoval krasno prirodo, se mu je tajin stven čut vlegel v prsi, srce je drhtelo polno hrepenenja, blaženstva; čutil se je srečnega, mirnega v tem navidezno zapuščenem kraju.

In na tem vrtu smo sedeli, peli, kramljali, smejali se.

Bilo je nas precejšnje število.

Ko smo šli z doma, se je vsak svojih tovarišev pridružil svoji dami, kakor dogovorjeno.

Edina krotka, boječa, črnooka gospica Albina je ostala pri materih, garde damah.

Te sem se jaz oklenil in bila je moja družica cel popoldan.

Govorila sva — no, o čem sva hotela govoriti? — Najprvo o vsakdanjih stvareh, potem o literaturi, o glasbi. Zvedel sem, da igra ona na klavir, ona pa je zvedela, da sviram jaz na gosli. O tem se je dalo veliko govoriti in ča je prijetno potekal.

Tam na vrtu pa smo igrali družbinske igre.

Ko so se reševale zastavljene reči, je mene zadela sreča, da mi je bil prisojen poljub gospice Albine.

V spomin so mi prišla minula leta in ne hote sem koprnel po tej nedolžni igrači — po poljubu.

Vendar! Glej! Gospica Albina je bežala pred mano.

Sem li mogel drugače? Ne vem, kaj me je gnalo. Mislil sem, da smem, da moram zahtevati prisojeni mi dar. Tekel sem za njo; vjel sem jo — ona se je branila, pokrila je sramežljivo svoj obraz z obema rokama, vendar — kako se more slaba golobica ubraniti groznemu jastrebu! S silo sem ugrabil nekako polovico poljuba med glasnim krohoto cel družbe.

Čutil sem se zadovoljnega, kakor človek, ki je dosegel nekaj do tedaj mu nedosežnega.

Ko sem pa videl solzo v očeh gospice Albine, sem se zgražal nad lastno osebo.

„Lopov!“ mrmral sem „kaj je bilo tega treba“ — — —

Domov grede sem imel novo zabavno snov. Celo pot sem na razne načine prosil gospico Albino odpuščenja.

Ni se mi upala pogledati v oči. Njena lica so bila sramu lahno zardela in iskala je le druge

snovi, da bi se kočljivi predmet pozabil. Vendar jej nisem dal miru, dokler mi ni dobrodušno odpustila.

Jaz jej nisem prav veroval, za to mi je morala gospica Albina v znak odpuščenja podati roko.

Ko sem držal njeno mehko roko v svoji — tedaj ne vem, kako mi je bilo. — Tako čudno blagodejno, kakor tedaj, ko sem se ljubil.

Pa to so bili le spomini, kateri se pri človeku tako radi ponavljajo. — — —

Ko smo prihajali že v mesto, se mi je zdelo, kakor da je gospica Albina moja stara prijateljica, tako sem se je bil privadil.

Zdelo se mi je, kakor da sem pozabil na svoj nekdanji blagor, na svoje gorje, na svoj sklep — kakor, da bi mi bil ostal le še rahel san o vsej preteklosti — ne, tudi sna ni bilo več — vse je bilo splavalo, izčistilo se in čutil sem se mirnega v svobodni sedanjosti. — — —

„Niste li obljubili, da nas počastite v kratkem s svojim instrumentom?“ me vpraša gospica Albina pri slovesu.

„Ako je dovoljeno, gospica, takoj jutri. Glasba je moje življenje, moja uteha.“

Stisnila sva si zopet roki. — — —

Drugi dan sediva pri klavirju.

večina teh zaupnikov nobenega smisla za trg, vino, sploh za koristi svoje države in njenih podanikov z ozirom na svetovni promet. Večina avstrijskih konzulov pa ne le da ni za važno svojo nalogo povoljno pripravljena, temveč so le takozvani „honorarni konzuli“, katerim res ni treba veliko plačevati, od katerih pa se tudi ve- liko — zahtevati ne sme. In državna uprava si domišljuje, da si pri tem bogve koliko prihrani!

Pač žalostno za Avstrijo, od narave tako oskrbljeno, da zavzema med izvažajočimi evrop- skimi državami 7. mesto. Pri tem pa je najža- lostnejši pojav, da nazadujemo skoraj z vsakim letom. Saj je od leta 1891 na 1892 padel naš izvoz za 63 milijonov goldinarjev!

Ker nimamo v najvažnejših nasebinah nič svojega, niti strokovnega konzula, navezan je naš izvoz na posredovalce, t. j. meštarije, ki vtaknejo v svoj žep najboljši skupiček ter se sploh vedejo, kakor da bi bila vsa trgovina v njihovih rokah.

Naj nam zadostuje le eden primer o ne- zdravi kolonijalni politiki Avstro-Ogrske. V Br- zili so se je izvozilo leta 1890 iz Avstrije v vred- nosti 492 647 774 funtov, v našo državo pa se je izvozilo od tam samo v prvem četrtletju 1900 za 6 304 378 000 funtov. Velika rodoljubna misel nekaterikov je pač bila, da so osnovali pred- kratkem na Dunaju „Avstro-ogrsko kolonijalno družbo“. Namen tej družbi je: skrbeti za varstvo avstrijskih izseljencev, urediti izseljevanje sploh ter skrbeti za odjemalce domačim pridelkom v tujini.

Naj bi odprlo uspešno delovanje te družbe oči onim državnim faktorjem, katerih dolžnost je skrbeti za razvoj in prilepiti naše trgovine in obrti.

Celjske in štajarske novice.

Vse one cenjene p. n. naročnike, ki so z naročnino še za lansko leto na dolgu, opozarjamo in prosimo, da nam isto pošljejo tekom 8 dni, ker po preteku tega časa raz- poslali bomo pošne naloge.

Upravištvo „Domovine“.

(Dr. Johann Šušteršič.) Pepelnico sredo imeli smo v uredništvu in tiskarni hišno pre- iskavo. Iz dotičnega pismenega povelja smo zve- deli, da toži „Domovino“, „Dr. Johann Šušteršič aus Laibach“. Temu možu je „Slovenski Narod“ povedal že take v obraz, ne da bi se bil ganil, da je bilo misliti, njegova koža je debela liki slona. A temu ni tako. „Domovino“ je začel tožiti za pravo malenkost, ker mu je bilo znano, da je Celje za Slovence „fremdes Gebiet“, kjer je bil naš urednik vselej obsojen in misli po- skusiti tudi on svojo srečo. Do svidenja!

(Maškarada „Celjskega Sokola.“) Kakor vsako leto, se je tudi letošnja maškarada poka- zala kot najbolj priljubljena veselica celjskih Slovencev. Vzlic temu smo med udeleženci po-

gledali, kar ni bilo nič novega. Vendar pa je bilo zanimivo, da so se pojavili tudi v tem svetu vsi tisti, ki so se v lanskem letu dr. V. Šušteršiča, ki je bil poprečno devet let, in ki je bil znano dovršeno arhitekturno delo, ki je bilo, Deček, imel mask in kostumov, ki so bili iz- novej, posebej Ostror, ki so bili iz- damo, postojajo, slatke, ki so bili iz- potesni, delajo, trdnosti, ki so bili iz- klovne, Japonske, morje, ki so bili iz- janko, Poljske, Hrvatske, Dalmacije, ki so bili iz- noč, Ciprsko, Španijo, dunajski, ki so bili iz- Siciljanko, ki so bili iz- jsko, Hrvatske, Dalmacije, ki so bili iz- razne klovne, ki so bili iz- pozornost nastop Budimov, ki so bili iz- stersko dresiranih akrobata, ki so bili iz- v Afriko poslati naše maske.

(Slavno o. k. glavno daskarjijo v Celju) opozarjamo, da plačujejo pri n. d. davci tudi Slo- venci, kar ji menda še ni znano, ker ima naš- svojim ušedom le napis „K. k. Hauptstadteramt in Celj“. Da rabi samonemški uradni pečat in da ima nabiti obilico samonemških razglasov kakor n. pr. navodilo, kako izgotavljati pobot- nice, se še ne čudimo, da pa ima v svojih, strankam določenih prostorih razobešene reklame plakate nemških, oziroma nemčurških tvrdk, nas- vendar presenetli. Nadejamo se, da bo vodja celjskega okraj, glavarstva gospod grof Attems, odpravil to nedopustno reklamo od strani o. k. urada, kakor tudi gori omenjene nedostatke. Mi bi se za stvar ne ogrevali, ako bi ne napravila ista v zvezi s postopanjem nekaterih davčnih uradnikov utis nemško nacionalne demonstracije.

(Splošni volilni shod) sklicuje „Kat. slov. pol. društvo“ v Teharju v prostore gosp. Jožef Kača na Teharjih hišna št. 45, p. d. Končan, na dan 24. februarja t. l. ob 3. uri popoldan. Volilci, pridite v prav velikem številu na ta shod, v prav važnih občinskih zadevah se je posvetovati!

(Občinskim tajnikom na Teharjih) bil je v seji dne 20. t. m. sprejet g. Kran Ranner, doslej tajnik v Dobju pri Planini.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za Laški trg in okolico) ima v nedeljo, dne 24. t. m. ob 3. uri popoldne svoj redni občni zbor v pivo- varni š. 11 z običajnim sporedom. V slučaju ne- sklepčnosti ob napovedani uri, vrši se občni zbor uro pozneje.

(Šoštanj.) Sliši se, da namerava neko društvo v našem gradu napraviti poletni hotel in da pride že letošnje poletje mnogo tujcev. Znano je, da imajo taki ljudje, kateri hodijo na letovišča, premoženja in da vsled tega zahtevajo večjo udobnost v enem ali drugem. Trg Šoštanj ima jako lepo lego, zdravi zrak, imenitno vodo za kopelj v bližnji Topolšici, nima pa dobrih cest in pota, po katerih bi zamogli letoviščarji

in prihodnji, se sprehajati. Potrebno bi bilo, da se v našem gradu, kateremu bi bila občina, postavila za blepšavo trga in okolice, sploh pa, kar je v zapušteni razvalini „stari grad“ in se ga popravilo. Malo požrtvovanja, truda, sploh pa ljubezni do našega trga, kateri se od leta do leta bolj razvija, in dosežen je naš namen. Šoštanj postal je priljubljen letoviščni kraj!

(Poroči se je) dne 7. t. m. v Loki pri Zi- domemestu vrti narodnjak gospod Jožef Zorn, učitelj istokam z gospico Mimico, hčerko znane slovenske rodbine Hrovatove.

(Gospodarsko bralno društvo v Kozjem) ima svoj drugi občni zbor dne 3. marca t. l. v hiši Fr. Gučka ob 4. uri popoldne z dnevnim redom prvega pred izvršitvijo dnevnega reda zaključnega občnega zbora dne 23. decembra l. l. Odbor.

(Belo zastavo) imajo razobešeno na po- slopu okrajnega sodišča v Kozjem od dne 18. t. m. v znamenje da ni nobenega jetnika v njem.

(Ljudsko štetje v ptujskem okr. gla- varstvu) je podalo naslednje rezultate (v oklep- ih so števila pred 10 leti): Sodni okraj Ptuj 11 419 hiš, 47 928 prebivalcev (11 825 hiš, 47 193 preb.), Rogatec 2581 hiš, 11 707 preb. (2625 hiš, 12 460 preb.), Ormož 4216 hiš, 20 075 preb. (4163 hiš, 19 497 preb.); tedaj šteje politični okraj ptujski skupno 18 216 hiš in 79 710 prebivalcev, dočim so našli pred 10 leti 18 613 hiš in 79 150 preb. Prebivalstvo je tedaj naraslo za 560 oseb, dočim je hiš 397 — manj. To pač govori najbolj glasno o grozni bedi, posebno v rogaškem okraju, kjer je po 10 letih 44 hiš in 753 ljudi manj. Še si- romaku hiša pogori ali se mu od starosti po- ruši, ne more si postaviti druge, temveč odide po svetih.

(Ljutomerske gorice) zadela bo najbrže ista usoda, kakor večino štajarskih vinogradov. Uradni list štaj. namestništva namreč objavlja, da se je tudi v Ljutomeru pojavila trtna uš.

(Nova šola) se bode zidala pri Sv. Rupertu v Slov. gor. za 51.200 K. Zmanjševalna dražba bo 7. marca t. l.

(Maribor ima vendar župana.) „Vsestran- skim prošnjam“ udal se je inženier Nagy ter prevzel zopet župansko čast v Mariboru.

(Pri deželni knjižnici v Gradcu) je ime- noval deželni odbor amanuenzija dr. L. Schucha skriptorjem. Nadalje je dobil enak naslov tudi amanuenzija dr. Fr. Goltsch, dočim je postal dr. Moric Rupschl amanuenzija.

Se ena beseda o varčnosti v zasebnih gospodarstvih. — „Südmarkine“ hran. znamke.

(Napisal Vekoslav Kukovec)

Črez četrt leta je prinašala „Domovina“ v svojem gospodarskem oddelku moja razmotrivanja o varčevanju v zasebnih gospodarstvih. Kdor jih

„Kaj bova sviral?“
„Kar nam pride prvo v roke.“
Na pultu leži zvezek.

Gospica Albina odpre ter mi poda part za gosli.

Jaz čitam:

„Hauser: Ljubavna pesem. Pesem brez besed.“

„Nomen est omen“ pravijo. Pa kdo bi na to mislil!

Ugloobil sem se v skladbo.

Oh, kako so gosli danes lepo donele! In ta harmonija s klavirjem pri prvem poskusu!

Kakor tleča lava je šlo po mojih žilah. Čutil sem se spremenjenega. Nebeški mir me je vsega zavzel in ko sem bil zopet na prostem, sem bil sreče pijan.

Kaj je bilo to?

Eh, kaj če to biti! Za trenotek objeli so me Lethini-valovi in kdor pozabi za mah gorje, „ki kljuje srce od zore do mraka do dne“, tisti uživa dvojno srečo.

Drugače ne more biti.

Pa je vendar bilo!

Trenotek se je izgubil za trenotkom v večnost in čut blaženstva mi je ostal, kakor, da sem z njim sklenil trdno zvezo za veke.

Tolmačil sem si to čisto naravno brez vsa kega poetičnega nakita. Saj mi ni bilo niti na misel prišlo, da bi — — —

Ha! Tisti krilati nagajivček, ki je že toliko ognja provzročil, kričal je za mano porogljivo:

„Laž, laž, laž!“

Kaj? Da bi samega sebe varal! To ni mogoče. — — —

Par dni pozneje sestal sem se z gospico Albino na šetališču.

Nabirala sva cvetk in le slučajno ostala sva sama za drugimi.

Modra reka na levo vila se je mirno, t'hotno proti neskončnemu morju. Bogato solnce poljubljalo je v slovo njene lahne valčke, da so trepetali svetlikajoč se v zlatu.

Tam okraj reke sanjal je z bujnim cvetjem ognjen gozd svoje starodavno sanje, in le vršički dreves kimali so proti drhtečemu zraku.

Slavček je pel svojo ljubavno pesem izli- vajoč v vsak zvok ves blagor, vse gorje svoje nedolžne duše.

Okoli naju pa so se smehljale cvetke nudeč pisanim lahkokrilcem vsa slast življenja.

Blo je, kakor, da bi vsaka cvetka, vsaka bilka vsa priroda šepetala, dibala ljubezen, kri stalnočisti nebesni svod pa da bi čuval nad

prirodu, ubranjujoč najmanjše motenje božjega miru na zemlji.

Majnik! Majnik!

Jaz pa z gospico Albino sam med cvet- kami! — —

Hkrati sem čutil silen naval vseh osreču- jočih čutov.

Moja stara pesem je bila pozabljena.

Majnik, izlet v L., ukradeni poljub, roko- stisk, krasni zvoki „Ljubavne pesmi“, milodo- neči akordi klavirja — vse to mi je plavalo pred duševnimi očmi, kakor, da bi si rajski du- hovi podajali roke prepevajoč čarobne pesmi.

In nomen — omen!

„Ljubavna pesem“. Pesem brez besed?

Jeli treba besed?

Pogledal sem gospico Albino globoko v oči in videl sem v dno srca.

Strastno sem jej stisnil roko in znaka srčne zveze — poljuba se ni branila. — —

Tako sva bila zapela „Ljubavno pesem“ v svobodni božji naravi — brez besed.

B. g. Amor se ni šalil z nama.

Ko se je priroda še parkrat omladila, spremljal je naju v srečno pristanišče.

je čital, videl je lahko, da se mi ni šlo za to, da doženem kak popolnoma nov problem iz strokovnjakovega stališča. Kar sem pisal, je v bistvu že davno vsakomur znano, žal samo, da se teh vsakomur znanih načel naši gospodarji v svojih gospodarskih početih ne držijo, žal, da tudi naši narodni gospodarji čisto pričakujejo boljše bodočnosti našega ljudstva le v radikalnih, politično-gospodarskih reformah, a ob tem ne povdarjajo dovolj potrebe, da se tudi posamezni gospodarji temeljito poboljšajo. Baš slednji namen imeli so moji gori omenjeni članki: ne kaj novega učiti, ampak na tisočletja stare gospodarske kreposti opozarjati in k posnemanju prigovarjati. Vse še tako korenite gospodarske reforme se že naprej ponesrečuje, dokler za nje niso zagotovljeni temeljni pogoji, dokler iz slovenskih zasebnih gospodarstev ni izginila stara površnost in približnost in podedovana malomarnost in potratnost. Ljudstvo v tem smislu poučevati in vzgajati, zdi se morebiti marsikomu premalo hvaležen in premalo vabljen posej, vključ temu je baš to pred vsem drugim potrebno.

Boj za absolutno zmago novih ali starih narodno-gospodarskih ali, če hočete, politično-gospodarskih načel je z ozirom na boljše bodočnost našega naroda zelo nezanesljiv. Zagovorniki novih načel imajo nasprotni stari gospodarski disciplinam v ednem oziru zelo ugodno stališče. Li beralna in druge do zdaj vladavše gospodarske šole imajo za strogega nasprotnika in sodnika zgodovino, ki istim očita marsikatero dokazano pregreho. Absolutni zadržniki nimajo pa na sprotno, dočim omenjenim disciplinam zgodovina vsaj v gotovih ozirih dokazuje njih neustojljive zasluge, sploh praktičnih dokazov o veljavi svojih načel, ker do zdaj na svetu še ni dežele, kjer bi ista bila tudi v praksi pokazala svojo moč. Nočem s temi besedami seveda nikogar odvrčati, da bi ne deloval na političnem polju po svojem najboljšem prepričanju za izboljšanje gospodarskega položaja svojega naroda. Opozarjam le, da imamo poleg nezanesljivosti in negotovosti v politično-gospodarskih smerih za uspešno narodno delovanje tudi nevtralna tla in sicer v zasebnih gospodarstvih. Že Ksenofont izrazil je kratkoma vzrok uspehov in neuspehov v gospodarstvih v svoji „Ekonomiji“. Izokratu, ki tamkaj vprašuje Platona, zakaj nekateri gospodarji dobro izhajajo, dočim drugim gre premoženje na nič, odgovarja veliki učitelj-modrijan: „Nekateri varčno gospodarijo, drugi pa ne.“ Cicero pa isto tako kratko odkriva v svoji knjigi „O dolžnostih“ skrivnost dobrega gospodarstva, rekoč: „Premoženje pridobiva pridnost, pomnožuje in ohranjuje pa — varčnost.“ To so in ostanejo ona priprosta načela, katerih si naši gospodarji nikdar ne morejo zapisati preveč živo v spomin in brez katerih so tudi naša prizadevanja na politično-gospodarskem polju prazno delo.

Nehote spominjam se tu najnovejše živahne nemške agitacije za uvedbo in razširjenje takozvanih hranilnih znamk „Südmarkine“ ljudske banke. V bistvu bran. znamke niso nič drugega nego institucije angleških pennyjevih bank ali pa naši poštno-hranilni listki, o kakršnih je „Domovina“ nedavno poročala v prej omenjenih člankih. Te hranilne znamke naj navajajo Nemci z neznatnimi dohodki, delavce, služabnike, natakarje itd. k varčevanju z njih majhnimi dohodki, ob enem naj jih pa pridobe za zveste člane „Südmarkine“ ljudske banke in za pospeševalce nje Slovence znanih politično-gospodarskih namerov. Pragermani po Gradcu in drugod v tem smislu n. pr. natakajem ne dajo več napitnine v denarju, ampak v takih „Südmarkinih“ hran. znamkah. „Ako slehernega Nemca navadimo,“ tako računajo, „v zasebnem gospodarstvu varčno gospodariti, podjarmimo si Slovane i gospodarstveno i politično.“

Če pomislimo, da je vzrok politične nade vlade naših narodnih nasprotnikov nad nami marsikje v naši domovini baš naših nasprotnikov gospodarska premoč, tedaj je tendenca teh „Südmarkinih“ hran. znamk, najsi bi tudi ne imele kot take prevelikega praktičnega pomena, za naše malomarne gospodarje zelo poučljiva. Naj torej ob sklepu svojih tozadevnih razprav še enkrat povdarjam: Vcepiljamo našemu ljudstvu na vsak možen način večjo skrb za njega za-

vebna gospodarstva! Razširjamo splošno gospodarsko izobražbo in strinjamo med posamezniki principe, ki so bili v vseh vekih in bodo še, za naprej tudi prihodnjemu gospodarskemu napredku skupnosti! Napredek v zasebnih gospodarstvih boji tudi začetek našega hitrejšega narodnega napredka!

Druge slovenske novice.

(Po narodnosti je v Ljubljani) 24.35.000 prebivalcev, ki imajo domovinsko pravico v Avstriji, 29.737 Slovencev, 5418 Nemcev, 208 Čehov in Slovakov, 150 Italijanov, 63 Hrva, 20 Srbov, 20 Poljakov, 2 Malorasa, 1 Rumun in 1 Oget. Po veri pa je: 36.153 rimokatolik, 236 protestantov, 95 Židov, 34 pravoslavnikov, 12 grških unijskov, 8 oseb brez veroizpovedanja in po eden anglikanec, starokatolik in armenski unijski.

(Dela za električno železnico v Ljubljani) in za šentjakovski most električne železnice čez Ljubljano se prične koncem tekočega meseca. Dela bodo trajala osem mesecev.

(Umrli je) dne 19. t. m. v Ljubljani v hotelu „Lloyd“ zobozdravnik dr. Jacobi, ki je imel tudi posestvo v Radečah pri Zidanem mostu. Zadel ga je srčna kap, in je bil takoj mrtev.

(V dveh dneh zdrava in mrtva) Te dni je umrla v Ljubljani 13letna hčerka žel. kurilca v pokoji Sawatiana. Od strahu jo je prišla nakrat božjati. V dveh dneh je bila mrtva. O njeni smrti se čujejo čudne govorice in govori se, da hodo mrtvo dekletko izkopali.

(Ljudsko gibanje na Kranjskem) izkazuje, da je bilo dne 31. decembra l. t. 87.284 hiš, in 505.664 prebivalcev. Prebivalstvo se je od leta 1890 pomnožilo samo za 6706 duš. To je uprav malenkostno. Morda je ni kronovine, kjer bi se bilo prebivalstvo tako malo pomnožilo. Vzrok temu je lahko najti. Obupne gospodarske razmere so krive, da beži ljudstvo uprav trumoma v Ameriko. Glede posameznih sodnih okrajev izkazuje ljudsko štetje za ljubljansko okolico 44.654 prebivalcev, za vrhniški okraj 15.128, za kočevski 19.396, za velikolaški 9550 in za ribniški 13.204 prebivalcev. Ker je prebivalstvo na Kranjskem prekoračilo pol milijona, ima pravico zahtevati še enega poslanca v peti skupini.

(Županom v Škofji Loki) je izvoljen gosp. Lovro Sušnik. Zaveden narodnjak.

(Ljudsko štetje.) Kranj je štel ob koncu lanskega leta 2483, Škofja Loka 2210. Železniki 1055 prebivalcev. V sodnem okraju Črnomelj so našli letos 15.543, v sodnem okraju Metlika pa 10.745 prebivalcev, skupno 26.288 proti 28.460 v letu 1890, torej 2172 manj. — To je žalostno, da rodni sini nimajo kruha v domači deželi, temveč morajo zapuščati rodno grudo in oditi v daljne kraje, med tem pa se tuji maste in oblastno šopirijo na naši zemlji.

(V Trzinu) so pri letošnjem ljudskem štetju našli 2621 prebivalcev, to je 500 več nego pred 10 leti, in je zato Trzin z ozirom na število prebivalcev tretji kraj na Kranjskem.

(Vipavska železnica.) Na pomlad bodo pričeli z gradbo te železnice. Podjetnika z inženirji sta že pri delu; te dni zaznamujejo ona zemljišča, katera železnica pobere, da jih posestniki ne bodo zdaj več obdelovali, ko se pomlad bliža, in se zapored odkupijo.

(Umrli je) na Rebrci na Koroškem komendant in župnik g. Matej Šarvicielj. Pokojnik je bil resnično naroden duhovnik, ki je na pre mnogih shodih budil ljudstvo k zavednosti. Takih mož je na Koroškem čedalje manj. Naj v miru počiva!

(Pri ljudskem štetju v Trstu) in okolici so našli približno 180.000 prebivalcev; od teh so zapisali milostno za Slovence kakih 27.000. Kako krivično so magistratni komisariji štetje vršili, dokazuje to, da ima okolica sama, ki je pri zadnjih volitvah skoraj soglasno volila našega kandidata, 44.700 prebivalcev. Od teh je že najmanj 40.000 Slovencev. Kje pa so potem mestni Slovenci, ki so oddali približno 4500 glasov za našega kandidata?

(Velik gozdni požar) je bil zopet 18. t. m. v bližini Trsta. Od vseh strani so prihili ljudje gasiti, med njimi tudi nek 50letni mož, ki pa je

nenadoma omamljen, padel vsled dima ali iz drugega razloga, se zgrudil na tla in kmalu na to umrl. Požar se bil posebno v sled silne burje razširil, in do ga je z velikim trudom uspelo prenehati. Požar, ki je opustošil požar, je bilo razširjen v boravi in obsega 15—20.000 kvadratnih metrov.

(Smrtno se je opekla) v Trstu preteč. soboto nek 13letna deklica, sedela je sama pri ognju, medtem pa je najbrže zaspala, in jej je skleda tekla na obleko. V hipu je bila vsa v ognju in predno so prihili ljudje ter ji pogasili gorečo obleko, je bila že vsa opečena. Umrla je čez par dni.

(Trojčka povila) je M. Mavri v Javoriščici v orebovski duhovni na Goriškem.

(Narečja) Nek hapec je peljal 18. t. m. težak voz v Gorico; morda je zaspal, ker na ročinskem klanec je padel z voza, ki mu je šel čez obe nogi in še eno roko. V strašnem stanju z zmečkanimi udji, vendar živ, je obležal na cesti. Prepeljali so ga v bolnišnico.

(Ogrska vlada na Reki) je dosegla, po čemur je že davno hrepnela. Novi reški župan Mayander je v nedeljo slovesno nastopil vlado in izrazil zaupanje vladni in guvernerju. S tem se je vpregel popolnoma v vladni jarem, reška neodvisnost je splavala pe vodi, hrvaška stvar je izdana v korist Ogron.

Dopisi.

Iz Bočne. V št. 7. „Slovenskega Gospodarja“ je med raznimi stvarmi tudi dopis iz Gornjesavinjske doline. V tem dopisu se bere tudi sledeče: „V Zadrebki dolini snujejo v Bočni že več let faro. Kakor sem slišal, podregal je g. Žičkar že kot prejšnji poslanec, naj hitro skuhajo bočansko župnijo. — Vse te žalostne reči naj polajšam z veselo novico, da imamo v Ljubnem sv. misijon!“ Ker tedaj dotični dopisnik „Slov. Gospodarja“ smatra ustanovljenje nove fare v Bočni za žalostno reč, — naj mi bo dovoljeno malo razjasniti to našo zadevo, da bo širši svet vedel, kaj se dandanašnji šteje za žalostno.

Ustanovitev nove fare v Bočni je že več ko četrt stoletja staro vprašanje. Že v letu 1871 so naši možje spoznali, kolika potreba je ustanovitve samostojne fare v Bočni. Obrnili so se v tem smislu s prošnjami na kompetentna oblastva, a žal, da se ni moglo istim prošnjam popolnoma ustreči; ugodilo se je le deloma. Dobivali smo od časa do časa gg. duhovnike, ki so nam opravljali sv. opravila in zakramente delili. V zadnjih letih pa se nam je še ta dobrota izneverila. Ljudstvo, verno in navdušeno za božjo čast, bilo je globoko prizadeto. Da svoj cilj in blagi namen doseže, je v sporazumu s knezoškofijstvom nabralo glavnico 12.000 gld. (ostali dohodek daje posestvo, katerega je neki dobrotnik volil v ta namen) ter je s tem zagotovilo potrebni dohodek, tukaj stalnemu dušnemu pastirju. Zraven tega je nad 10.000 goldinarjev prizadelo stroškov, da se je cerkev v tako lep stan postavila in da se je vse potrebno pripravilo za župnijo. Gotovo je, da ljudstvo ni lahko razpolagalo s takimi vsotami, a ker mu je nad vse pri srcu, da se tukaj enkrat doseže tako dolgo zaželjena stvar — stalna fara — je navdušeno skladalo ono glavnico, ter radovoljno prenašala druge stroške.

Župnija do danes še ni ustanovljena, sicer pa upamo, da se v najkrajšem času to zgodi.

Dragi čitatelji, kaj ne, vsakemu katoliškomo mislečemu človeku bi ta požrtvovalnost za čast božjo imela dopasti, a dopisnik „Slov. Gospodarja“ uvidi in obsodi v tem — žalostno reč! — Kam jadramo?

Omenim naj še, da je pred par leti nekdo primerjal Bočno s Podrago na Kranjskem. Mislim, da prvi in drugi dopisnik zajemata vodo iz ednega studenca ali pa sta v sorodstvu, če ne drugače pa po — pameti!

Toliko se mi je zdelo potrebno pojasniti, da se v javnosti ne bo krivo tolmačilo.

Eden v imenu mnogih.

Kapela pri Radgoni. (Nekaj o naših šolskih razmerah.) Na tukajšnji brazredni ljudski šoli razpisano je do konca meseca svečana t. l.

je, da pride na krmilo liberalnejše ministerstvo, katero bo sestavil Silveli.

(Rusko-ameriška zveza?) Vseled bivajša nemškega cesarja na Angleškem dvoru delajo ruski listi živo za trojno zvezo. Rusija, Francija, Združene države. Z ozirom na izjavo Delcassaja v francoskem senatu, da so Združene države postopale složno v Kitaju s Francijo in Rusijo, veli „Novoje Vremje“, da temelji zveza med Združenimi državami, Rusijo in Francijo na skupni koristi interesov. Na tem edino opravičenem stališču je treba, da se omenjene države, čim bolj zblizajo in stvarijo novo jamstvo za mir.

(Vojna v Afriki) Nade Angležev, da prisilijo Botho k predaji, so se to pot izjalovile; vrli general je prebil angleške bojne vrste in se umaknil proti zapadu. Zdaj pa je vsa pozornost nase obrnil Dewet; angleški listi poročajo, da je obkoljen od vseh strani, in da mu ne bo mogoče uiti; z raznih strani skušajo oddelki Buror pri družiti se Dewetu, a Angleži jih ne pustijo blizu. Ne dolgo tega, kar se je vršila precej huda bitka severno od Hontkraala. Granate Angležev so razgnale Bure, ki svojih topov niso mogli rabiti. Neki oklopni vlak je streljal nanje z mornarskimi topovi. Angležem se je menda posrečilo vzeti Buror mnogo voz živeža in streljiva, in so imeli Buri 60 mrtvih. Po najnovejših poročilih ima Dewet 2500 mož, a okoli njega je 12.000 Angležev. Izgubil je menda vsa prtljaga, njegovi konji so utrujeni, in na Angleškem so prepričani, da jim zdaj grozni Dewet pade gotovo v roke. Busmann, ki je s seboj z njim iz Oranja, je že angleški vjetnik; istotako predsednik Steyn.

(Vojna na Kitajskem) Vrhovni poveljnik združenih evropskih čet, grof Waldersee je valed negotovnega izida mirovnih pogajanj, in ker Kitajci nočejo spoštovati svojih obljub, sklenil pozvati vse zapovednike zveznih evropskih držav, da koncem tega meseca podvzamejo večje vojne ekspedicije, da očistijo pokrajine kitajskih vojakov. Ta ekspedicija bi imela trajati osem dni, in je namenjena najprej v deželo Singtu. Tega sklepa pa so se kitajske oblasti tako prestrašile, da so zdaj pripravljene mirovne pogoje, ki se tičejo kazni sokrivcev, neopromenljene sprejeti. — V Mandžuriji je bilo zadnji čas zopet več bojov med Kitajci in Rusi; zadnji imajo tam 6 regimentov in so izgubili te dni precej vojakov.

Književnost.

(Poezije doktorja Franceta Prešerna.) Uredil L. Pintar. Natisnila in založila 1. 1901 I. g. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. Cena v platno vezani knjigi 1 K 40 vin., mehko vezani pa 1 K, po pošti 20 vin. več. — To je tretja izdaja poezij našega kraljevega pesnika, ki je izšla kakor prvi dve v jako kratkem času pri istem založniku. Cena tej okusni knjigi je jako nizka, in bo zato omogočeno vsakomur, da si nabavi poezije našega Prešerna in se naslaja z duhovitimi njegovimi verzmi. Naša želja je, da bi ta izdaja, na menjena v prvi vrsti priprostemu ljudstvu, prišla med narod po deželi v prav obilni meri, da bode vedel ceniti svojega pesnika, ki je množil čast Slovenije, in ki je še vedno ponos vseh Slovencev.

(Kupleti.) za nižji glas s spremljanjem glasovirja, založil H. O. Vogrič v Tolminu. Zvezek obsega tri kuplete: 1. Temu treba se privaditi! 2. Temu treba se odvaditi! 3. Ona pa mu osle kaže. — Cena 1 K 20 vin.

(„Der Süden.“) Organ für die politischen, kulturellen und wirtschaftlichen Interessen der Croaten und Slovenen. Ta list, ki so ga slovenski in hrvaški poslanci raznih strank ustanovili v doli lepe sloge v namen, da v središču Avstrije krepko zastopa koristi teptanega in zaničevanega hrvaškega in slovenskega naroda, stal je vedno neustrašeno in neupogljivo na vidiku ter razkrival skeleče rane, ki jih rečenima narodoma seka ne samo tuja kruta sila, temveč tudi lastni sinovi. Priporočamo vsem rodoljubom, da ga izdatno podpirajo. Opozorjamo na to, da je ta list sedaj edini na Dunaju izhajajoči tednik, ki se bori tudi za slovansko vzajemnost. Naročnina znaša za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. Uredništvo in upravnništvo je na Dunaju, I. Plankengasse 4.

(Razglednica) — Lastno sliko (portretom) krasno izvršene slika slovenskega igrača R. W. Grinčeta. Dunaj IX. 2. Lazarethgasse 6. pravaški fotografiji, ki se ji pošlje. Cena za eno razglednico je sama 15 kr., a naročiti se mora najmanj 10 komadov od take. Čisti dobitek je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda in opozorjamo zato čitatelje na to pošljite.

Razne stvari.

(Ogani od aljani otroka in mu oko pokvarili) Pred leti so na Hrvaškem zasačili celo družbo kmetičev, navideznih sinovkov in oga nov, kateri so imeli al otroke v svrhu prosvačenja ter so jim kvarili oči, da bi bili bolj usmiljena vredni. Zbog se na Hrvaškem med ogani debili slečno deklica, katere pravi, da je doma iz Dalmačije, a nje oče da se kliče Franj, ne ve pa povedati, iz katere vasi ali občine je. Ogane, kateri so v zaprtih vrbanih, o tej stvari nočejo ničesar izgovoriti in izjavljajo, da je otrok njihov. Deklica je povedala, da so ji ogane z ognjem pokvarili edno oko, a mogoče, da bi ji bili tudi drugo, ako bi ne bili odkrili zločina.

(Kače napadle hišo) Neko hišo v Mianelju v južnem Walesu so — tako poroča list „Zoologist“ — pred kratkim posetile kače v celih trumah. Lezle so po stopnicah, lezle na pohištvo ter se ulomale po sobah in spalnicah. Prebivalci so jih pobijali, in našli v zidu 40 gnezdišč kač, ki sicer niso bile nevarne. V zidu so našli še 1200 nerazvitih kač. Koliko bi jih bilo prišlo na dan čez šest tednov!

(Lokavost strica Krügerja) Kakor znano, nazivljajo junaki Buri predsednika transvaalske republike „strica Paula“. Proti temu viteškemu starcu so nasprotniki Buror trosili vse mogoče laži in spletkarstva, da bi ga očrnil pred svetom. Ali kakor pravi p. egover, „zlata se rja ne prime“, tako vse zlobne angleške in židovske izmišljotine niso moglo omajati zlatega poštenega starca Krügerja. Med drugimi lažmi je bila tudi ta, da je Krüger prejel podkupnine od podjetnikov nekega železniškega društva, ki je gradilo železnice po Transvaalu. Zbog pa se je iz pisma nekega Krügerjevega prijatelja izkazalo, kaj je Krüger počel z omenjenimi denarji. „Kakor znano“ piše Krügerjev prijatelj „pripovedujejo Angleži, da si je Krüger svoje bogastvo napravil nepoštenim potom. Reči hočem, kako stvar v resnici stoji. Za vse koncesije, ki so bile podeljene železniškim društvom skozi zadnjih pet let, dobival je Krüger velikih svot denarja in ta denar je prav oni, o katerem je bilo govorjenja v procesu bratov Oppenheim v Bruslju. Ali od vseh teh denarjev, ni porabil Krüger niti novca za svojo osebo ampak vse le za oborožene svoje domovine. To pa je naredil takole: Dal je napraviti ogromne kotle, katere je postavil na parobrode. V teh kotlih se je prevajalo že vseh zadnjih pet let neprenehoma orožje, streljivo, Mavzarjeve puške, bombe granate, sedla in druge vojne potreščine. O vsem tem skrivnostnem početju Krügerjevem pa niso ničesar znali Angleži in tudi Buri niso vedeli kaj se prevaža v onih strašnih kotlih. Ko je buknila vojna med Angleži in Buri, tedaj je bil Transvaal popolnoma oborožen, za vse to orožje pa ni stalo v državnem proračunu niti novčiča stroškov. Isti dan, ko je počil boj, položil je Krüger zbornici natančen račun. Med tem je bilo celo v transvaalski zbornici zastopnikov, ki so tudi očitali Krügerju nepošteno dejanje. — ko pa so sedaj spoznali Krügerjevo zvižajo v prilog svoji domovini, postalo jih je sram, da so se zapeljeli le eden bip do obdolžitve kakor biser čistega značaja lokavega strica Krügerja.

Vabilo.

Kozjaška posojilnica pri Sv. Križu pri Mariboru

imela bode svoj

redni občni zbor

v nedeljo, dne 3. sušca t. l., ob 11. uri dopoldne v župnišču.

Dnevni red obsega sledeče točke:

1. Potrjenje letnega računa.
2. Vodenje načelstva in računskih pregledovalcev.
3. Prosto posvetovanje.

(77)

Načelstvo.

trgovska pomočnika

za poslovanje v vseh strokah trgovine z slovenskimi in hrvaškimi prodajalci, slovenskega in hrvaškega roba, od katerih eden bi bil slovenski, drugi pa za poslovanje podružnično v pravih strokah se tudi priden fant za

učenca

Norbert Zanier, St. Pavel pri Preboldu

Postna upraviteljica

za poštni urad na Spodnjem Štajarskem, se sprejme takoj pod ugodnimi p. goji. Kje, pove uprav. (2-1) ništvo „D. novine“ v Celju.

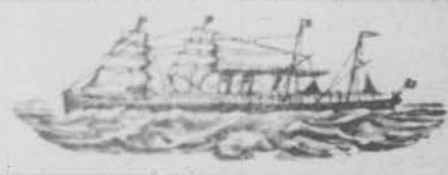
V svojo trgovino z mešanin blagom, sprejemem takoj krepkega učenca.

Zahteva se dober sprejem, in da je iz poštene hiše. Ponudba sprejema trgovina M. Bračić v St. Vidu, (2-1) ništvo „D. novine“ v Celju.

Vožne karte in tovarni listi v

AMERIKO

Kralj belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo. Koncesijovana od vis. r. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV. Wientergürtel 20 ali pa Julij Popper, Südbahnstr. Nr. 2, Innsbruck.

Slov. skladni in stenski koledar

za leto 1901

priporoča

trgovina Dragotin Hribarja v Celju.

Skladni koledar velja 1 K, po pošti 10 v. več. Stenski koledar velja 40 v, po pošti 10 v. več.

Dobi se tudi

mala in velika pratika na debelo in drobno.

Svoji k svojim!

ANTON KOLENC

trgovec v Celju

v „Narodnem domu“ in „ri kroni“

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega špecerijskega blaga

po jako niskih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Naznanjam, da kupujem tudi letos, kakor vsako leto vsakovrstne cvetke, rastline in korinice lepo v senci posušene, da lepo zeleno barvo obdrže, p. najvišjih cenah. Kakor: bezgovo gobo, kamilice, tisočrože, malinso štupo, lipovo cvetje, sploh vse rastline, cvetke in korinice; tudi kupim vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, konoplje, laneno seme in ržene rožičke. Ob času vsako sadje, vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzemem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretin. Kupim tudi suhe gobe, orehe, češnje, hruške, itd., vse po najvišjih cenah.

Nadalje kupujem

predivo, jabolka

fižol, vsake vrste laneno seme itd., itd.

Svoji k svojim!

Kupim vsake vrste jabolka. (800) 22-70

Bilanca

«Hranilnega in posojilnega društva v Ptuj» z omejeno zavezo
za XVII upravnno leto 1900.

Aktiva (Imetje)		Pasiva (Dolgov)		K	h
1	Račun inventarja				
2	Stanje pisarniškega inventarja dne 31. dec. 1900				
3	Stanje dne 31. decembra 1900			97.286	69
4	Stanje dne 31. decembra 1900			1.615.040	40
5	Stanje dne 31. decembra 1900				
6	Stanje dne 31. decembra 1900				
7	Stanje dne 31. decembra 1900				
8	Stanje dne 31. decembra 1900				
9	Stanje dne 31. decembra 1900				
10	Stanje dne 31. decembra 1900				
11	Stanje dne 31. decembra 1900				
12	Stanje dne 31. decembra 1900				
13	Stanje dne 31. decembra 1900				
14	Stanje dne 31. decembra 1900				
15	Stanje dne 31. decembra 1900				
16	Stanje dne 31. decembra 1900				
17	Stanje dne 31. decembra 1900				
18	Stanje dne 31. decembra 1900				
19	Stanje dne 31. decembra 1900				
20	Stanje dne 31. decembra 1900				
21	Stanje dne 31. decembra 1900				
22	Stanje dne 31. decembra 1900				
23	Stanje dne 31. decembra 1900				
24	Stanje dne 31. decembra 1900				
25	Stanje dne 31. decembra 1900				
26	Stanje dne 31. decembra 1900				
27	Stanje dne 31. decembra 1900				
28	Stanje dne 31. decembra 1900				
29	Stanje dne 31. decembra 1900				
30	Stanje dne 31. decembra 1900				
31	Stanje dne 31. decembra 1900				
32	Stanje dne 31. decembra 1900				
33	Stanje dne 31. decembra 1900				
34	Stanje dne 31. decembra 1900				
35	Stanje dne 31. decembra 1900				
36	Stanje dne 31. decembra 1900				
37	Stanje dne 31. decembra 1900				
38	Stanje dne 31. decembra 1900				
39	Stanje dne 31. decembra 1900				
40	Stanje dne 31. decembra 1900				
41	Stanje dne 31. decembra 1900				
42	Stanje dne 31. decembra 1900				
43	Stanje dne 31. decembra 1900				
44	Stanje dne 31. decembra 1900				
45	Stanje dne 31. decembra 1900				
46	Stanje dne 31. decembra 1900				
47	Stanje dne 31. decembra 1900				
48	Stanje dne 31. decembra 1900				
49	Stanje dne 31. decembra 1900				
50	Stanje dne 31. decembra 1900				
51	Stanje dne 31. decembra 1900				
52	Stanje dne 31. decembra 1900				
53	Stanje dne 31. decembra 1900				
54	Stanje dne 31. decembra 1900				
55	Stanje dne 31. decembra 1900				
56	Stanje dne 31. decembra 1900				
57	Stanje dne 31. decembra 1900				
58	Stanje dne 31. decembra 1900				
59	Stanje dne 31. decembra 1900				
60	Stanje dne 31. decembra 1900				
61	Stanje dne 31. decembra 1900				
62	Stanje dne 31. decembra 1900				
63	Stanje dne 31. decembra 1900				
64	Stanje dne 31. decembra 1900				
65	Stanje dne 31. decembra 1900				
66	Stanje dne 31. decembra 1900				
67	Stanje dne 31. decembra 1900				
68	Stanje dne 31. decembra 1900				
69	Stanje dne 31. decembra 1900				
70	Stanje dne 31. decembra 1900				
71	Stanje dne 31. decembra 1900				
72	Stanje dne 31. decembra 1900				
73	Stanje dne 31. decembra 1900				
74	Stanje dne 31. decembra 1900				
75	Stanje dne 31. decembra 1900				
76	Stanje dne 31. decembra 1900				
77	Stanje dne 31. decembra 1900				
78	Stanje dne 31. decembra 1900				
79	Stanje dne 31. decembra 1900				
80	Stanje dne 31. decembra 1900				
81	Stanje dne 31. decembra 1900				
82	Stanje dne 31. decembra 1900				
83	Stanje dne 31. decembra 1900				
84	Stanje dne 31. decembra 1900				
85	Stanje dne 31. decembra 1900				
86	Stanje dne 31. decembra 1900				
87	Stanje dne 31. decembra 1900				
88	Stanje dne 31. decembra 1900				
89	Stanje dne 31. decembra 1900				
90	Stanje dne 31. decembra 1900				
91	Stanje dne 31. decembra 1900				
92	Stanje dne 31. decembra 1900				
93	Stanje dne 31. decembra 1900				
94	Stanje dne 31. decembra 1900				
95	Stanje dne 31. decembra 1900				
96	Stanje dne 31. decembra 1900				
97	Stanje dne 31. decembra 1900				
98	Stanje dne 31. decembra 1900				
99	Stanje dne 31. decembra 1900				
100	Stanje dne 31. decembra 1900				

(71) 3-1

V Ptuj, dne 31. decembra 1900.

Ravnateljstvo.

Naznanilo in priporočilo!

Podpisani naznanjam slav. p. n. občinstvu, da sem prevzel z dnem 1. svečana t. l.

gostilno v „Narodnem domu“ v Celju

točil bodem povsem pristna naravna vina in obče priljubljeno marčno pivo iz narodne pivovarne g. S. Kučec a iz žalca. Skrbeti hočem za izvrstno kuhinjo in točno postrežbo. Na razpolago so tudi elegantno opremljene sobe za prenočišča

po nizki ceni. Torej geslo vsakega vancelskega Slovence, kadar pride v Celje, naj bo: „Narodni dom!“ Priporočajo se za obilni obisk bilježim z odličnim spoštovanjem.

Fran Lajovic, gostilničar.

Fran Varlec, trgovec v Brezicah išče za svojo mešano trgovino pod ugodnimi pogoji **trgovskega pomočnika.**

Prednost se daje takim, ki so veščiki korrespondence v obeh deželnih jezikih ter knjigo vodstva — in so vojaščine prosti.

Ob enem se sprejme spreten prodajalec.

Ponudba naj vložijo le zanesljivo dobre moči. (66) 3-3

10 hl slivovke

pristne, domače kuhe, liter po 55 kr., razpošilja znanim, trdkam na trimesečni odlok, neznanim po poštne povzetju.

Luka Senica, Podgorje, p. Sevnica, Štajarsko. (67) 2-2

Dva učenca

(68) 3-2 sprejme takoj v uk

Ivan Rebek, ključničarski mojster v Celju.

Prodaja posestva.

Lepo posestvo na Starem gradu poleg Celja z zemljiščem, vinogradom v hiši je dobro vpe ljana gostilna — je napredaj.

Več pove upravnistvo tega lista (52) 3-3

Naznanilo.

Gospodje delničarji

„Ljubljanske kreditne banke“

„Laibacher Creditbank“

vabijo se na

prvo redno glavno skupščino

katera bo

v sredo, dne 6. marca t. l., ob 3. uri popoldne

v gorenjih bančnih prostorih

v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 2

in pri kateri se bo razpravljalo o naslednjih predmetih:

1. Poročilo upravnega sveta o uspehu delovanja tekom prvih štirih mesecev.
2. Poročilo nadzornega sveta.
3. Predlog upravnega sveta o prenehanju nekaterih določil pravil.

Pripomnja: Za legitimacije prinese naj gospodje delničarji seboj potrdila o vplačanem delniškem kapitalu, proti katerim bodo po običnem zboru izvršne delnice dobivali.

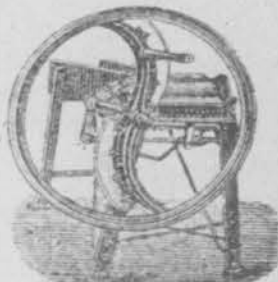
V Ljubljani, dne 14. februarja 1901.

Upravni svet.

Kuverte priporoča tiskarna D. Hribarja v Celju.

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12

Priporoča svoje lahke tekoče slamoreznice najboljših sestavov in sesalke za gnojnice.

Dalje svojo veliko zalogo izdelkov iz kamenščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavnih in pohištvenih okovov, kuhinjske priprave, štedilnikov in peči od najpreprostejših do najfinišne izpeljave.

Gg poljedelcem priporočam kot najizdatnejše umetno gnojilo Tomaževo fosfatno moko po tovarniški ceni in poljski mavec za gnojenje detelje.

Zaloga kotlov za žganje kuhati.

* Slavno občinstvo vabim najljubše, si pri priliki ogledati mojo trgovino in zalogo. *

Dragotin Hribar

trgovina knjig, papirja, pisalnega in risalnega
orodja, tiskarna in knjigoveznica

v Celju

Priloga gosp. trgovcem in slavnemu občinstvu svoje veliko zalogo vsakovrstnega papirja za pisane, pisane, risane in cvetne, raznovrstno barvanega vsilnatoga (za cvetice), za vezanje knjig itd. zalogo raznih risank in pisank, in posebno še lastno zalogo najboljših zvezkov, psal inenom, »Spodnještajerska« razna risank in pisank, Hardtmuthovih in drugih zvezčnikov in angleških peres po originalnih tovarniških cenah.

Dalje pripravljamo za posamezne vrste in barve, reznike, črtilo, tablice, črtilnice, brskice, krogle, palice in škatle za peresnike, tušice, knjižice za besedice, trgovske knjige, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah.

Posebno lep izbor papirja in zavinkov v mapah in elegantnih škatljah. — Najbolje strune za citre, gosli in kitare. Velik izbor albumov za fotografije in spomence, map za pisane in papirje, tintnikov, okvirje za fotografije, listice itd. Šolske in molitvene knjige; prekupecem še poseben popust. Sv. podobice v vseh velikostih po najnižjih cenah. Prekupecem tudi vsakovrstni tisk na podobice.

Priloga sv. p. n. gg. duhovnikom, pisarjem, založnikom in slav. občinstvu za vsakovrstno izdelavo tiska po najnovejšem okusu in najuglednejši obliki v raznovrstnih barvah. Izdeluje knjige, brošure, časopise, letna poročila, prospekte, vstopnice, dekrete, plakate, vabila, vožne liste, maršalske liste, vizitice, naslovnice, cenike, imenike, kuverte v firmo, pobotnice, pravila, tabele za urade itd. — Vedno v zalogi so obrazci za posojilnice, sodeljeje, občine, šole itd.; kakor tudi v več krasnih barvah tiskane diplome za častne občane in častne člane.

V naši knjigoveznici se izvršujejo vsa knjigoveška in galanterijska dela, bodisi priprosta kakor tudi najfinjša priznana trdno in ukusno. Ker je naša knjigoveznica preskrbljena z vsemi potrebnimi stroji najnovejše sestave, vsprejema ter cenó in kar najhitreje izvršuje tudi največja naročila.

Južno-štajerska hranilnica

v Celju, „Narodni dom“

za katero jamčijo okraji: Sevnica, Gornjigrad, Šoštanj, Vranksko in Šmarje pri Jelšah za popolno varnost vlog in za njihovo po pravilih določeno obrestovanje do neomejene visokosti, obrestuje hranilne vloge po 4% in pripisuje obresti poluletno h kapitalu, ter plačuje rentni davek hranilnica sama in ga ne odteguje vlagateljem, tako, da dobé isti popolnoma nad 4% obresti letno.

Izposojuje na zemljiško varnost po 5%.

*Hranilnica posluje s strankami
vsak torek in petek dopoldne.*

Priporoča se ta zavod staršem, varuhom in kuratorjem, da tam vlagajo denarje svojih varovancev in oskrbovancev in taisto zahtevajo pri varstvenih sodiščih.